

Japonski konvoj napaden - Sodelovanje nujno, pravi Eden

JAPONSKE ZVIJAČE SE NE OBNESEJO VEČ

Amerikanci preprečili dohod novemu japonskemu konvoju. — Naziji srdito naskakuje Harkov. — V Tuniziji obe strani pripravljate napade. — Francoski guerilniki v boju z Italijani. — 31 francoskih ladij se pridružilo zaveznikom.

"Leteče trdnjave" razgnale japonski konvoj

Iz zavezniškega stana v Avstraliji poročajo, da so Japonci v nedeljo ponovno poskušali približati se obalam Nove Gvineje. Toda izvidni letalci so japonski konvoj, ki je obstojal iz pet tovornih transportov in dveh bojnih ladij opazili in na istega takoj otvorili napad iz zraka. Ameriške "leteče trdnjave" (Flying Fortresses) so bile takoj v akciji. Osem tisoč tonski tovorni parnik je bil direktno zadet, na katerem je izbruhnil požar, druge ladje so pobegnile.

Japonci imajo še vedno svoje postojanke na Novi Gvineji, katerim bi radi dovedli ojačenja in živeža, kar jim pa pazljivi zavezniki stalno preprečujejo. Japonci skušajo prodreti s svojimi konvoji do obal v viharjem vremenu, ker megle in dež za branjujejo vid letalom na morskogladino. Toda tudi v slabem vremenu so zavezniki na svojih mestih in japonske zvijačonesti ne delujejo več.

Z ruskih front

Moskva, Rusija. — Vrhovno poveljstvo sovjetskih čet je večeraj priznalo, da je Nemcem pred Harkovom uspelo potisniti ponovno Ruse na nekaterih točkah nazaj. Nemci so pred Harkovom zopet zbrali svoje tanke in najboljšje čete in udarjajo le na eno točko, kjer se jim je posrečilo doseči delne uspehe. Nemci silijo v Harkov od treh smeri in srdito napadajo negle-

de, da pri tem plačujejo z visokimi žrtvami. Položaj je resen in če se Rusom ne posreči z hitro dobavo ojačenj na tej točki, zna Harkov pasti nazaj v nemške roke.

Na severu pri Vjazmi v smeri proti Smolensku, pa ruske čete stalno napredujejo in so zopet vzeli Nemcem več vasi in važnih pozicij.

V Afriki je tihota pred nevihto

London, Anglija. — Nič prav posebnih novic ni bilo na frontah v Tuniziji zadnjih 48 ur, kakor le delne lokalne praske in spopadi med patrolnimi letali v zraku. A to zleđa, da bo le samo začasno. Obe strani se pripravljata in za enkrat nihče ne ve, katera stran bo prva udarila. Nemci imajo okrog 250 tisoč mož v Tuniziji, katerim dovažajo s transportnimi letali orožje in živež, kakor tudi deloma s konvoji, katere pa zavezniška letala stalno napadajo in konvoji niso več varni pred njimi.

Da se pa zavezniki temeljito pripravljajo na udar v Tuniziji pa najbolj svedoči izjava generala Eisenhauerja, ki je dejal poročevalcem zadnje sobote: "Mi bomo pritisnili in potisnili osiščarje iz Tunizije."

Druge vesti in poročila

London, Anglija. — Poročila iz Švice poročajo, da francoski guerilniki, ki so se organizirali v Alpah, napadajo italijanske čete, blize italijanske meje. Iz Alžira je tekom zadnjih par dni

NEMCEM PRICENJA TEČI VODA V GRLO

Washington, D. C. — Izmed vseh raznih komentatorjev je koncem zadnjega dne še najbolj analiziral nemško prizadevanje zadnjih dni, da bi dosegli kake uspehe na tej ali oni fronti, Elmer Davis, direktor urada za vojne informacije. Glede nemških sunkov tekom zadnjih dveh tednov je dejal, da Nemci s svojimi sunki hočejo izvajati taktične ofenzive, s presenečenjem tu in tam, da pokažejo še svoje življenje in moč, pa tudi, da bi s tem zmešali načrte zaveznikov za udare na kontinent. Zato so Nemci zdaj spravili skupaj vse kar so mogli na zapadu in poslali na rusko južno fronto. In iz tega namena so izvršili tudi napade v Tuniziji. Do kakih večjih uspehov jih to ni privedlo, kar kaže, da nemška moč gine.

"Zavezniki smo po vsem svetu strategično v ofenzivi in mi se ne menimo, kaj bodo naši sovražniki napravili. Njih skrb, kaj bomo mi napravili in mi tu-

di delamo," pristavlja Davis. "Nemci," je dejal Davis dalje, "so te zadnje svoje male uspehe nad vse drago plačali in črpajo zdaj svoje zadnje rezerve iz zapada. Čas bo prišel, ko bo Hitler te svoje rezerve rabil na zapadu, pa jih ne bo dovolj."

O Japoncih se je izrazil: "Mi smo še daleč od Tokio. Boji se vrše še vedno ob robovih velikih zavojevanih pokrajinah, ki so jih Japonci vzeli pred letom. Ampak ob teh robovih se sovražna mornariška in zračna moč stalno zmanjšuje. In bolj ko se bo njihova moč manjšala, manj odpora bo nudila, ko bo naše kladivo udarilo na srce njihove moči."

O Nemcih je izrazil, da jih mora biti nekako 250.000 v Tuniziji. Borba predno jih bomo potisnili iz Tunizije bo trda. A zmaga bo naša. Zaloge in dovolj zalog je glavni problem glede Tunizije.

FRANCOSKI GUERILCI DOBILI AMERIŠKO OROŽJE

London, Anglija. — Iz Zuricha došlo poročilo ve povedati, da so Francozi, ki uhajajo v gore in gozdave pred nemški vojaki in gestapovci, ki stikajo za vsemi moškimi od 16 do 44 leta za delo in vojaško službo v Nemčiji, prejeli te dni večjo množino ameriškega orožja. V Savoie provinciji je organiziral kot guerilce general Cartier, ki štejejo že več, kakor 1500 mož in so oboroženi z ameriški strojnimi in celo 75 milimetrske lahke topove imajo. Savoie provincija se nahaja v Alpah, ki nudi vse prilagoditve za skrivališča. V provinciji je več, kakor 50 tisoč možkih, ki so bili po porazu leta 1940 odpušeni iz vojske. Če se večina teh pridruži guerilcem, bodo ti lahko povzročali Nemcem velike preglavice.

MAGNAT MORGAN UMRL

Bocagrande, Fla. — Tu je zadnje soboto jutro umrl obdelniški mednarodni financir J. P. Morgan, star 76 let. Rojen je bil v Irvingtonu, N. Y. leta 1867. Rodom je bil Welš, odkjer so prišli še v kolonijških časih njegovi predniki. Točasno, kakor znano je bil pokojnik najbolj bogat človek na svetu. Osebo je premogel več, kakor 500 milijonov dolarjev.

VOJAŠKI BOMBNIK SE RAZBIL, SEDEM UBITIH

Tucson, Arizona. — Veliki vojaški bombnik B-24 se je zletel v neke predmete pri pristajanju na tla in se razbil. Nezgodna je zahtevala sedem življenj, letalcev, ki so se nahajali v letalu.

stalno apelirala tamkajšnja francoska radio postaja, naj francoski narod nikar ne sodeluje s svojimi zatiralci Nemci, ampak naj gredo in se pridružijo upornikom, ki se že v več krajih bojujejo proti Nemcem. Francoski admiral Fennard načelnik francoske mornariške misije v Washingtonu je objavil poročilo te dni, da se je pridružilo dosedaj zaveznikom 22 francoskih tovornih ladij in devet bojnih ladij.

NAŠA POT DO ZMAGE BO ŠE DOLGA IN TEŽKA

Sodelovanje Rusije s zavezniki ni potrebno samo zdaj v vojni, ampak bo še bolj nujno potrebno po vojni. — Glede Japoncev in Nemcev morajo biti zavezniki nad vse previdni. — To kar so Japonci in Nemci naredili zdaj, se ne sme ponoviti več.

PO KAT. SVETU

Wellington, Nova Zelandija. — Nadškof O'Shea, je te dni izjavil v svojem govoru na kolegiju sv. Patrika, da večina težav v sodobnem svetu izvira iz napačne brezbožne vzgoje. "Če hočete dokazov, kaj taka brezbožna napačna izobrazba rodi, tedaj poglejte samo v sodobno Nemčijo in dobite take dokaze", je povdaryl nadškof.

Buffalo, N. Y. — Kakor znano je zdaj po vsej deželi kampanja proti izostajanju od dela. Kajti vsak, ki v vojni industriji izostane od dela zavrta in zmanjšuje proizvodnjo, ki je zdaj tako potrebna. Škof John A. Duffy, je v tukajšnji škofiji naslovil na vse župniške pastirske pismo in priporočal istim, naj pridigujejo proti absentizmu pri delu.

Quito, Ecuador. — Medameriška zdravstvena in sanitarna ustanova je otvorila v tem mestu šolo za vzgajanje bolničark v Ecuadorju. Poročilo omenja, da se je priglasi- lo v ta namen, kakih 30 dijakinj.

Ženeva, Švica. — Francoska krščanska podzemna publika cija "Temoignage Chretien", vehementno obsoja nemške nazije in njihovo miselnost. Francoze kliče na najodločnejši odpor proti nazijski miselnosti, ker slednja je temeljno protikršćanska.

Washington, D. C. — Poljski škof Joseph Gawlina, ki pojuje po Ameriki v podporo pomožne akcije za Poljsko je te dni obiskal predsednika Roosevelta v Beli hiši. Predsednik ga je nadvse prijazno sprejel in izrazil sožalje glede preganjanja, ki se vrši zdaj pod naziji na Poljskem.

Washington, D. C. — Angleški zunanji minister Anthony Eden, ki je dospel te dni v Zdr. države na posvetovanje glede uredbe poveljnega sveta, ki se bo vršilo v kratkem v Kanadi, je dejal časnikiarskim poročevalcem glede sedanjega vojne, kakor tudi o povojnem svetu med drugim tudi to-le: "Zavezniki so v zadnjih časih dosegli nekaj znamenitih zmag. Ampak, kdor računa na hiter zaključek te vojne, se moti. Taka pričakovanja bi nas zavedla v težka razočaranja. Kajti pot do zmage bo še dolga in težavna. Pred nami so še velike težave, doživljali bomo razočaranja, trde bo še šlo, ampak delo, ki nas čaka je vredno žrtve in ni boljšega od tega.

O Angleško-ruskem sporazumu, ki ga je on sklenil z Rusi leta 1941 je dejal: "Sporazum z Rusi je prinesel Angliji nov preobrat in z njim začenja novo poglavje med obema narodoma. Sodelovanje med Anglijo, Ameriko in Rusijo ni potrebno samo zdaj v vojski, še bolj nujno potrebno bo po vojni, o sobito pri urejanju povojnega sveta. Tako stališče, kakor smo zavzeli po zadnji vojni, da smo Nemcem pustili, da so sami delali kar so hoteli, se zdaj ne sme ponoviti. Največje previdne uredbe bo treba za Nemce in Japonce." O Italiji je dejal, "da ni pričakovati takih težav, ker ti so drugačnega značaja."

Minister Eden je mož širokega socialnega obzorja. V socialni politiki precej p o d o b e n našemu p o d p r e d s e d n i k u Wallaceu. Čudno je le, da nekateri angleški in celo naši državniki nekam prijazno govore o Italijanih, kakor da bi ti ne bili naši enaki sovražniki, kakor so naziji.

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

VESTI O DOMOVINI

Uredništvo je sedaj prejelo fotografični odtisk strani ljubljanskega "Jutra" iz 13. okt. 1942, ki priča, da je bila vest o umoru bana Dr. Natlačena res priobčena v "Jutru" prav tako, kakor nas je pred nekaj meseci obvestil Jugoslovanski informacijski urad.

Nov zahrbtni umor . . . zločincev

Ljubljana, 13. oktobra. Davi ob 9. uri se je nekemu zločincu, preoblečenemu v duhovnika, posrečilo priti v stanovanje bivšega bana dr. Marka Natlačena. Zločinec se je pri vstopu poslužil kot pretveze nekega priporočilnega pisma. Medtem ko je dr. Natlačena odpiral pismo, je . . . . . razbojnik potegnil samokres, oddal dva strela bivšemu banu v glavo ter ga na mestu usmrtil.

Ko je izvršil svoj zločin na izredno podli način, je skušal morilec pobegniti ter je vdril v kuhinjo. Tu ga je presenetil dr. Natlačenov sin Marko, ki ga je skušal zadržati. Med ruvanjem s komunističnim morilecem je slednji udaril sina po glavi z ročajem samokresa, nato je prekopal okno ter skočil preko nizkega zidu ograje. Tako je prišel na cesto, kjer ga je čakal drugi pajdaš s tricikljem.

Nacistični lov na sužnje širom Evrope

Boston, 2. marca (Christian Science Monitor) — Dopisnik tega lista, E. Berg Holt, poroča iz Londona, da je Hitlerjeva grožnja "da se ne bo število življenjem tujih narodov", že začela izvajati svoje posledice. Svobodni delavci postajajo sužnji.

G. Berg Holt opisuje nato, kako na Norveškem, v Grčiji, na Holandskem, v baltičkih državah in na Češkem nabirajo delavce za prisilno delo. Glede

Jugoslavije

trdi poročevalec bostonskega lista, da nacisti zahtevajo od nje, kakor od Francije, vsak dan večje kontingente. Velik del Jugoslavije je zaradi uspešnega delovanja upornega naroda seveda Nemcem nedostopen. Toda Slovenci, v predelu, ki je bil priključen Nemčiji, so doživeli, da z njimi ravnaajo kakor z narodom, ki je po naključju pozabil na to, da je "nemškega" izvora, tako da zanje sploh ni potrebno izdajati posebnih mobilizacijskih povelj. V nekaterih drugih delih Jugoslavije in tudi Grčije pa Nemci niso gospodarji, tako da ljudstva tam dozaj Nemška mobilizacija še ni zadela.

Posameznosti m o b i l i z a c i j s k e g a postopka so v posameznih deželah nekoliko različne. V splošnem menda delc prizadete ljudi v tri razrede: 1. Delo, ki je po nemškem vidiku bistvene važnosti v domačih deželah. 2. Slično delo, toda na nemškem ozemlju, zvezano torej z deportacijo v Nemčijo. 3. Ostala dela, za katera zbirajo delavce v večje ali

manjše suženjske čete, največ za delo na cestah, železnicah in utrdbah.

Veliko vprašanje je seveda, v koliki meri bodo Nemci uspeli izvesti svoje mobilizacijske načrte. Brez dvoma je, da bodo naleteli na veliko težkoče v deželah, kjer mora policija loviti uporno prebivalstvo; brezobzirnost pritiska bo najbrže povzročila še več odpora in maščevalnosti.

Stockholm, 2. marca (AP) — Pomanjkanje delavcev je dalo nacističnemu ministru povod za sklicanje velike gospodarske konference, katere se bo udeležilo 140 delegatov; cilj konference je proučevanje sredstev, na podlagi katerih bi bilo mogoče izenačiti ogromno ameriško produkcijo, ki polni orožarne zedinjenih narodov. Izdelati nameravajo "nove in revolucionarne metode za varčevanje s surovinami in delavskimi silami."

Zanesljiva poročila iz Nemčije trde, da je nemška produkcija v zadnjem letu močno popustila in da je bilo njeno padanje posebno občutno v zadnjih dveh mesecih. Tuje-rodni delavci ne dajejo zadoščenja.

Londoni radio o nacistični mobilizaciji delavstva

London, 2. marca (Radio prejemna služba) — Pretekli teden smo videli, da Nemci zares skušajo mobilizirati vse razpoložljive ljudi. Tudi v Nemčiji zdaj niti svojim nemškimi zdravnikom ne verjamejo več — oproščenja smejo izdati le posebni za to določeni nacistični zdravniki.

Strašen zločin pa je mobilizacija podjarmljenih narodov. Nemci zdaj zahtevajo, da suženj umira za gospodarja; to je torej oni novi red, ki bi bil moral po nemških obljubah prinesiti srečo trpečemu človeštvu. Hitler je zapovedal Bukarešti, Sofiji, Zagrebu in Bratislavi, da mu dobavijo čim več hrane za topove. Od Laval-a je zahteval 250.000 mož. Pavelič naj bi mu dobavil 10 novih divizij.

Tujerodne delavce pa v Nemčiji seveda odpravijo predvsem v one predele, katere zavezniški najbolj vzdržno in najbolj učinkovito bombardirajo.

ZBIRAJO SE ZA DELO NA FARMAH

Slika kaže skupino v Visalia, California, ki se je zbrala na vladno povabilo in bo poslana na delo na fermeh na razne kraje zapada. Delavce za na-farme se išče tudi po drugih delih dežela.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljnikov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Table with 2 columns: Tariffs (Za celo leto, Za pol leta, Za četrt leta) and Subscriptions (For one year, For half a year, For three months)

Table with 2 columns: Tariffs (Za celo leto, Za pol leta, Za četrt leta) and Subscriptions (For one year, For half a year, For three months)

POZORI! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kodaj je plačana vaša naročnina.

Dopisi vašega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

PRITISK

"Sila miru — peace force". Force pomeni pritisk. Mir bi ne smel poznati sile, v miru bi ne smelo biti pritiska.

Podpredsednik Wallace zavzema visoko mesto, saj veste, da v kakem izrednem slučaju, ki se je že večkrat pripetil, zavzame mesto predsednika, in to je najvišje mesto.

Ako kdo postavlja Ameriko za uzorec bodočega sveta, mu jaz take ideje nočem kvariti. Bolj realen je uzorec Švice, kakršna je zdaj, za bodočo Zedinjeno Evropo.

V Švici je baje vse prav uzorno, zato naj bi Švica služila za Zedinjeno Evropo kot uzor in uzorec. Mogoče, da je tako.

Pritisk je v Švici, nič ne pomaga, ako se zgražate. Ladinici, četrta narodna skupina v Švici, so bili pod pritiskom iste Švice skozi stoletja, šele zadnje dni so Švicarji sami odstranili ta pritisk.

Vsa Evropa naj bi postala evropejska Švica! Če gre pri Švicarjih, ki tvorijo tri ali celo štiri različne narodnosti, čemu bi ne moglo iti pri vseh Evropejcih?

Ne sanjajte o neki svobodi brez pritiska. Absolutna svoboda je le pri Bogu. Med ljudmi velja in bo veljalo: "Law is the fundamental of freedom — zakon je podlaga za svobodo", ampak vsak zakon je — pritisk!

Pri Zedinjeni Evropi smo. Odločno in smelo trdim, da bi ne šlo in ne moglo iti brez — pritiska. Ampak kdo naj pritiska? Evropa sama? Blagor vam, če kaj takega verjame.

Prihajam do silno kočljive točke. Do neke uravnave Evrope mora priti, če je Hitler ne "uravna". Hitler mora izginiti. Kako potem? Obstaja načrt, ki Rusijo ne smatra za kos Evrope.

baltske države bodo silno ropotale. Kdo naj jih miri? Ampak ropotale bodo v Londonu in v Washingtonu. Ali naj gre London ropotat v Moskvo?

In če se uravnajo? Kdo naj — pritisne na te, ako pride do kakega ravsa in kavsaa, in brez tega ne bo šlo? Ali naj pritisne London in še Washington? Mesto miru imamo že jutri — vojsko.

Ko bi pa Rusija razširila svojo politično sfero do imenovane črte, in bi se začel ravs in kavs zapadno od te črte, bi bilo treba ruskemu orjaku le zapretiti, in pritisk bi pritisnil vse srborite peteline na tla.

Ali vidite — pritisk, brez kakršnega bi težko šlo, in vidite pritisk — ki bi bil lahko brež meča?

"Globaloney — prsmuknjeno.." Pa dobro. Že jutri pa lahko stojite pred potrebo — pritiska.

VABILO NA SLOVENSKI SHOD

V mesecu maju bo obiskal naše železno okrožje Rev. Kazimir Zakrajšek. Tukaj na Chisholmu bo imel predavanje dne 20. marca ob 8 uri zvečer v Mestni dvorani (Community Bldg.).

Joseph Paulin.

KAR KOMU GRE

Nisem pesnik po poklicu, Ali pesnik sem pa le: Nič nevolje ni mi v licu, Če priznam sem, ali ne.

Nič mi ni pri tem za slavo, Ko pesem z duše mi privre, Da z njo povem besedo pravo

Vsakemu, kar komu gre. Za dneve zimske in jesenske,

Kakor za vse druge dni Omenil bom gotove ženske, Ki jih edino to skrbi:

Da znašale bi se pred svetom, Se lepšale in mazale, Zabavale in veselile In prav povsod se kazale.

Kako bi s cigareto v ustih Moško v zrak spuščale dim, Po načelih mode pustih

Ne branijo se niti žganja, To še celo je njihov vzor; S tem se še pohvalijo, Če ga vzrnejo, kot bi pogledal gor.

Res take so gotove ženske, Prismojene in spaçene, Če pa kdo jim kakšno reče, So brž hudo razkačene.

Kdor se za pametne zanima — Zdaj moja sodba se glasi —

Zensk takih nikdar v čislh nima, Pa naj bo iz mesta al vasi. So za nesrečno zamenjavo: Ni mar za dom jim in otroka,

Namesto hčerke ali sinčka V naročju dame rdečelične Zdaj vidiš — psico ali psička.

Vsa čast vam, žene in dekleta, Ki se držite pravega reda! To naloga naj bo vam sveta, Prejeta od Boga, seveda. Rajmir.

VSE ZA NAROD IN DOMOVINO!

Piše A. Tomec (Koniec)

In da se to prepričam in se te za nas neskončne nesreče obvarujem,

Posameznik ne more veliko pomagati, četudi bi vse svoje šta tako veliko premoženje v ta namen žrtvoval,

Kar sramotno je za nas, ko se za same sebe toliko brigamo, toliko trudimo, tako delamo,

Seveda vse prav in vse to tudi moramo, ker skrb in ljubezen do samih sebe in svojih in naša dolžnost to od nas zahteva,

Spodobilo bi se, da od obilnosti tega, kar za se skrbito, za se storimo, za se porabimo, za se potrošimo in žrtvujemo,

Sram bi n. pr. bilo lahko mene, ko s tolikimi težavami in naporom vzdržujem dom in družino,

Ne branim se niti žganja, To še celo je njihov vzor; S tem se še pohvalijo,

Res take so gotove ženske, Prismojene in spaçene, Če pa kdo jim kakšno reče,

Kdor se za pametne zanima — Zdaj moja sodba se glasi —

DOGODKI

Vrvojenček

Chicago, Ill. — V nedeljo 7. marca je bil v cerkvi Sv. Stefana kršćen mali možakar Frederick Stephen Kosar, ki je bil rojen 4. feb. 1943, in je sinček Mr. Stephen in Mrs. Mary Kosar, rojene Toplak.

Rev. Louis Ule

Chicago, Ill. — V župnišču pri Sv. Stefanu stanejo začasno Rev. Louis Ule, O. F. M., ki pohaja na tukajšnje De Paul univerzo, kjer študira višjo matematiko in se pripravlja za profesorja na franciskanskem kolegiju v Lemontu,

Stric Sam kliče

Chicago, Ill. — Te dni sta odšla v vojaško službo dva slovenska fanta: Frank Majcen, sin Mr. in Mrs. Louis Majcen iz 2118 W. 23 Pl., in Wallace Straus, 2059 W. 22 Pl.

Domača prireditve

Chicago, Ill. — V nedeljo 21. marca ob 2:30 popoldne bo priredilo Društvo žena in mater v Šolski dvorani pri Sv. Stefanu zanimivo domačo zabavo pri majhnih mizicah, ki nam vsem še najbolj ugaja.

Protest

Washington, D. C. — Slovenski ameriški narodni svet je te dni poslal vojnemu tajniku Stimsonu, državnemu tajniku Hullu, in podpredsedniku Wallacu protestno brzojavko proti metodam Otona Habsburškega in njegovega "avstrijskega bataljona" v tej deželi.

Potres v Clevelandu

Cleveland, O. — Ob 11:26 ponoči 8. marca so precej močni potresni sunki, ki so trajali dve sekundi in pol, potresli mesto Cleveland in druge kraje v severnem Ohio.

FARZAN (663) MORSKI METALEC

AS THE SHARK FLIPPED ITS TAIL, TARZAN WAS QUICK TO PROFIT BY THIS EXTRAORDINARY CATASTROPHE! ... HE LET GO!

PLAVAJČ V ZRAKU

PLAVAJČ V ZRAKU, KAMOR GA JE BIL ZAGNAL MORSKI VOLK, JE TARZAN PADELEČ NAJPREJ PRED ZVERINO V MORJE IN HITEL PROTI OBRERJU.

TRAVN

THUS BEGAN THE APE-MAN'S RACE WITH DEATH... WHILE HIS COMPANIONS WATCHED WITH TORTURED ANXIETY.

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk:

TEDENSKI KOLEDAR

- 21. Nedelja — 2. postna.
- 22. Ponedeljek — Nikolaj Filijan.
- 23. Torek — Irenej.
- 24. Sreda — Gabriel.
- 25. Četrtek — Oznanenje M. Dev.
- 26. Petek — Ludger.
- 27. Sobota — Janez Damaščan.

TRETJA NEDELJA V MARCU

"Jesus mu pa reče: Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega srca svojega iz vse duše svoje in iz vse pameti svoje. Ta je prva in največja zapoved (Mat. 22.37)".

Kadar govorimo o delu za zveličanje, in izveličanje more biti le sad resnega in najbolj odločnega dela, ni povsem primerno, če se s tem delom veže in družni neki strah "Strah... strašijo..." strah opominja na nekaj hlapčevskega, kar ni dosti prida, in strah vsebuje tudi strašenje, in to izgleda, kakor bi šlo le za neki name-ravan strah, ki je brez podlage, brez vsebine, toraj le go-lo strašenje. Na take pojave naletiš pogostoma, in o nekem praznem strašenju govorijo taki, kateri te hočejo vspravati, da ne vzameš delo za izveličanje prerospno, ali da sploh to delo popolnoma odložiš. "Strašijo, le strašijo... da te obdrži in drži kakor oklenjenega pri sebi, v svoje posebne namene..." tako ti doni od raznih strani na uho.

Glej, da ne nasedeš. Ne gre za noben prazen strah, ne gre za votlo strašilo, za resen in resničen strah gre pri delu za tvojo dušo. "S strahom in trepetom delajte", tako opominja sam Duh božji. Ako ti pa bolj ugaja, rabi izraz "skrb". Skrb je vsa le tvoja, osredotočena okoli tebe, nihče ne more skrbi nadomestiti, vplivati na te, ker skrbeti moraš sam, če je skrb potrebna. Morda druge skrbi radi tebe, tvoje starše skrbi, kako bo s teboj, ampak to je zopet le drugih skrb, ni pa tvoja skrb. Skrb je pristno tvoja zadeva. Ne slišiš rad o strahu. Pa dobro. Ali se res hočeš iznebiti tudi skrbi? Ali poleg za jesti in piti, toraj za življenje, res, ni nobene druge skrbi za te v tem življenju? K skrbi za življenje te sili sila želodca, sila za ohranitev življenja. Se nikoli se nisi pritožil radi te sile, občutljiv pa si pri neki sili pri izveličanju! Čudna prikazen.

BARAGOV SVETILNIK

Promotor.

Nekaj opazk k poročilu iz stare domovine.

(Konec)

Nasprotnikom osiše mora biti kar največ na tem, da nihče partizanov ne povzdiguje nad njihovo zaslužnje. Sploh ne kake posamezne skupine, ki se na svojo roko bori zoper Nemce in Lahe. Le SKUPEN odpor Jugoslavije, ki pa mora biti DOBRO PREMISLJEN in O PRAVEM ČASU IZVRŠEN, more res kaj koristiti. Nobena skrivnost ni, da se Zavezniki pripravljajo na vpad na Balkan. Ne more biti v njihovem interesu, da bi našli v Balkanu, posebej v Jugoslaviji, domače razmere še vse bolj zamožnej kot so jih našli v Afriki. Zato je treba partizanom in četnikom in kar je še takih borec za svobodo nujno svetovati, naj se združijo in SKUPNO pripravljajo pot zavezniškemu vpadu. Kdor enim ali drugim pošilja posebno pobudo na škodo drugih, ta dela zgago in je ŠKODLJIVEC ZAVEZNIKOM. S tem svojim početjem igra v roke osišču in vse "copate, šlake in apizarji" jim mi tukaj in neparti-zanski Slovenci v starem kraju z vsem prepričanjem vrne-mo nazaj na njihovo glavo!

Po trditvah nekaterih je takorekoč vsak Slovenec "apizar", kdor se ni v gorah in gozdovih s partizani. Še več! Kdor samo z glavo zmajuje in ostaja pri svojem vsakdanjem poslu v mestu, na vasi ali na polju, je že obdolžen sodelovanja z Lahi in Nemci! In kogar partizani prisilno "mobilizirajo", pa se brani in otepa in noče iti prostovoljno z njimi v gore, je že zaslužil najgrozovitejšo smrt kot — izdajalec, kvizling, sovražnik etc.! Kje je na ta način mogoče potegniti meje? Ako morajo kmetje, duhovniki, delavci... v gore kar na povelje vsakega partizanskega komandanta, zakaj pa ne malo pozneje vse uradništvo, učiteljstvo, vsi profesorji srednjih in visokih šol, vsi gledališki igralci, u-

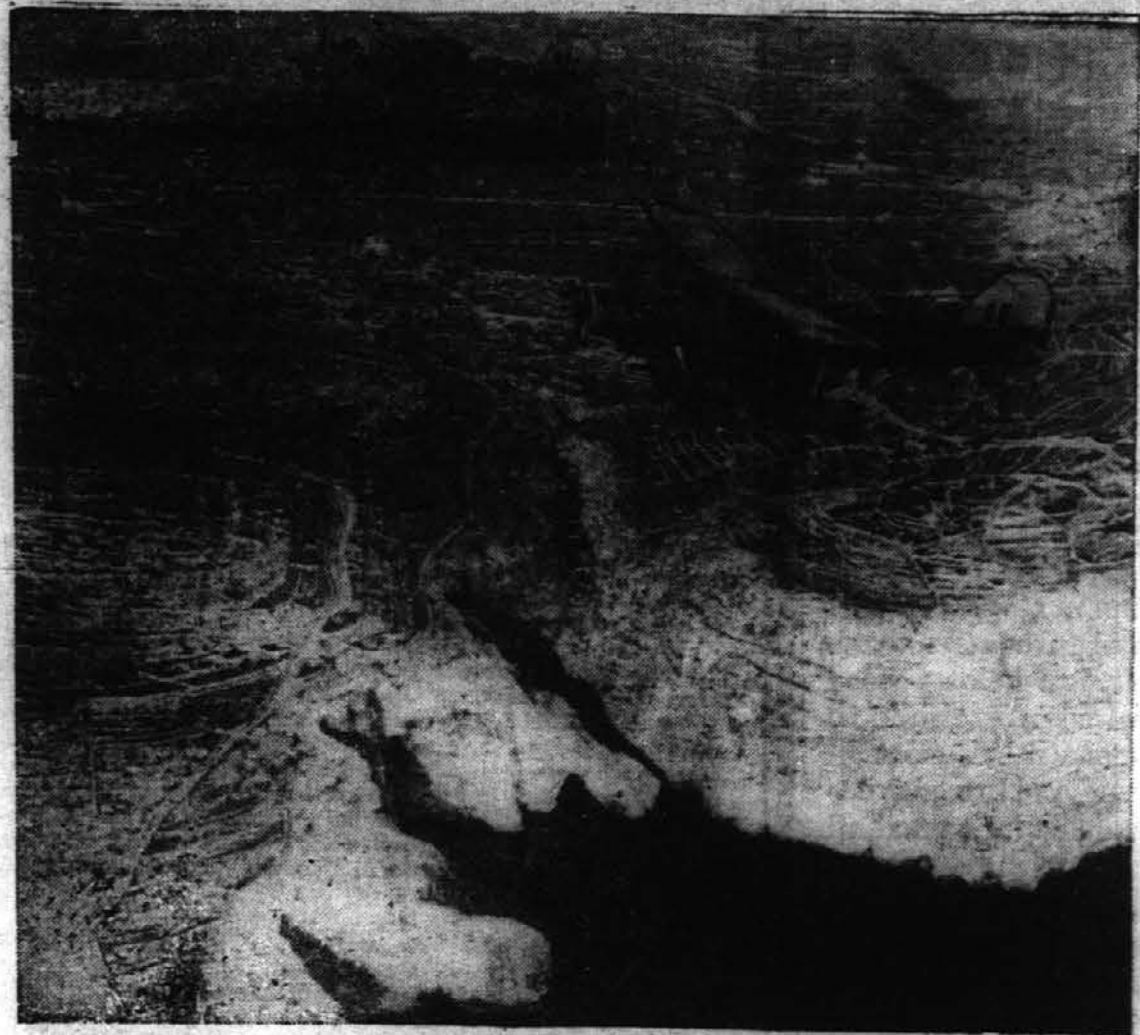
metniki, trgovci in tako dalje. O vseh teh in takih beremo, da so še na svojih mestih in nadaljujejo gospodarsko, kulturno in celo politično življenje naroda vsak na svojem mestu, kolikor je pač mogoče v sedanjih težkih razmerah — ali so res vsi ti zgolj "copate, šlake in apizarji"? Kako daleč utegnejo priversti take zamisli?

Ali naj res sprejmemo načelo, da mora ves narod v gore z dojenčki vred ali se pa da pobiti deloma od partizanov, deloma od okupatorjev, drugače ni vreden, da kdo migne s prstom za njegovo osvoboditev? Ali ni na mestu še tudi neki kulturni odpor, ali naj res poznamo samo oboroženo silo in jo priznamo kot edino na mestu?

Saj bi končno še bilo, če bi šlo vse po dobro premišljenih načrtih in če bi bilo dovolj orožja na razpolaganje in — če bi bil konec vojne res že za najbližjim ogrom! Ako se pa mnogo teh reči vrši vse bolj tjavenčan in po zamisli ljudi, ki nimajo nikakih izkušenj v teh rečeh, je stvar vsekako treba nazvati z besedo, ki je edina na mestu — blaznost! Čemu naj se Zavezniki pripravljajo na "osvoboditev", ako ob njihovem prihodu ne bo drugega v deželi ko kup strahotnih razvalin? Je že res, ljudje pravijo: Eno pa le ostane: Nemcem in Lahom napravljajo partizani težave, Zaveznikom pa koristijo... Vse prav. Toda nihče med zavez-niki ne zahteva in ne pričakuje, da bi se jim pomagalo z uničevanjem kakega celega naroda! Takih žrtev ne more nihče pričakovati. Prav to se pa vrši na Slovenskem. Zdaj je tam tako, da uničujeta Lah in Nemeč, česar ne uničijo partizani, in da uničijo partizani, česar nista uničila Nemeč in Lah!

*Ze prve mesece po okupaciji se prihajala sem počela, da se oborožen odpor vrši pod vtisom in v veri, da bo vojne prav kmalu konec. Žal, ta vtis

MALTA POD OČESOM IZ ZRAKA

Is zrakoplova posneta slika otoka Malte v Sredozemskem morju. Slikana letala so angleška letala, ki opravljajo patrolno službo nad otokom.

je bilo ZELO NAPAČEN! Še sedaj, po 18 mesecih od takrat, so nam pred kratkim spregovorile take avtoritete kot Roosevelt, Churchill in Stalin, in so povdale, da KONEC VOJNE SE NI NA VIDIKU! Kako je mogel biti potemtakem konec vojne na vidiku pred 18 meseci, pred 12, pred 6? In vendar je ugotovljeno, da so partizani NAMENOMA SIRILI NAPAČNO vero med ljudmi, češ da je takorekoč ŽE konec vojne! S takimi varanji so ljudi pridobivali zase in jih zvaljali v gozdove, dočim so njihove vasi, njihove imetje in njihovi domači ostali BREZ ZAŠČITE PRED MASČEVANJEM od strani Nemcev in Lahov! Vse take reči mečejo čudno luč na partizansko početje, pa naj imajo drugače tudi svoje zasluge magari do visoke mere in naj jih nekatere tukajšnji ljudje povzdigujejo v deveta nebesa! Resnica naj pride na dan! Laži se moramo vedno čuvati, resnice povedati nismo dolžni vedno, zakaj včasih so razmere take, da jo je bolje zmolčati. Ko pa razmere tako napeljujejo, da je resnico povedati nujno, se pač mora povedati. In ta čas je zdaj prišel glede partizanov. Zato govorimo.

Vsesplošno je zdaj že priznано, da partizansko gibanje vodijo komunisti, da je pa med njimi le nekaj odstotkov pravih komunistov. Če bi šlo samo za odpor zoper osišče, dobro, naj ga vodi ta ali oni — čast! Samo da ga vodi premišljeno in kolikor toliko strokovnjako. Nikakor pa ni res, da je borba zoper osišče mogoča le na podlagi komunizma in da se morajo obenem z borbo zoper osišče tudi uvajati vsakovrstne komunistične metode. To se pa vrši v Sloveniji na ta

način, da se ustanavljajo po vaseh in občinah razni "sovjet", ki trajajo včasih po tri dni, včasih po ves teden (!), da se preganja verski značaj Slovenije, da se pobijajo zlasti izrazito katoliški ljudje — in tako dalje.

Tu je zate pes pokopan, mi bo zasolil nazaj ta ali oni. Naj le zasoli! Če bi bilo na Slovenskem samo deset odstotkov katoličanov, bi bili kot Slovenci vendarle del slovenskega naroda. Brez dvoma je pa še tu danes tam vsaj nad polovico zavednih in prepričanih katoličanov — pa naj zamahne-mo z roko in rečemo: No ja, katoličani so "copate, šlake in apizarji", naj jih pobijejo, da bo mir! Da, gospoda moja, mi bi si lahko samo očitali, da smo "copate, šlake in apizarji", če bi vse take insinucije mirno požrli in se skrili v mišjo luknjo pred vašim proslavljanjem partizanstva BREZ PRIDRŽKA in v njih gledali neko idealno in idealistično SLOVANSKO gibanje, ko je jasno, da je tega prav malo, vse preveč pa — tretje internacionale ali morda trockij-stva. Nak, teh reči pa slovenskim katoličanom, ki so kljub vsemu SLOVENSKEGA NAROD, ne bomo privoščili! Če je le kje kaka pot, da mu to reč prihranimo, bomo nastopili tisto pot in dokler je le še trohica upanja, da ne bo treba delati kompromisa ne z nazizmom, ne s fašizmom, pa prav tako ne s komunizmom — tako dolgo bomo upali, pa pojdite drugi po kakoršnikoli poti hočete!

Spregovorili smo vse to, ker ste drugi PREJ spregovorili — v napačno plat! Molčali smo, dokler se je dalo spraviti to v sklad z vestjo. Ko je spregovorila cela organizacija, smo se oglasili tudi mi. Če boste vi

utihnili in počakali, da tam sami izločijo ekstremiste in se ostali ujedinijo, bomo tudi mi spet utihnili. Upanje pa imamo, da boste morali utihniti, ker vse kaže, da se bodo tam doma prej ujediniili kot boste vi spoznali, da ste — se zale-teli.

TO IN ONO

ZOPET SNEG IN MRAZ

Chicago, Ill. — Vremenoslovci nam zopet napovedujejo mrzlejšje vreme. Komaj smo zadnji week-end prevedrili sneženi vihar in občuten mrzel val, je nam v sredo novi sneženi vihar zamedel ulice in vremenoslovci napoveduje mrzlejšje vreme. Letošnji sušec je od sile nagajiv, spredaj in zadaj praska.

NESPORAZUMI VSLED DAVČNIH PREDLOG V KONGRESU

Washington, D. C. — Od-bor, ki kontrolira načine in sredstva za poslovni red kongresne zbornice, je včeraj sprejel in odobril davčno predlogo, ki določa 20% od-tegovanje od zaslužka za davke, načela, da bi se davki sproti plačevali pa ni sprejel. Republikanski kongresniki zagovarjajo Rumlov predlog, ki določa, da se davke sproti plačuje, davke za leto 1942 pa odpusti. Odbor za načine in sredstva je predlogo le odobril, da se isto postavi na dne-vni red zbornice. V zbornici pa bodo predlogo gotovo še temeljito prešetavali. Mnogi poslanci jo sami še ne razumejo, ker hločila so konfuzna in nejasna, zato bo o njej mnogo besedi, predno bo v zbornici končno sprejeta.

STANDLEY OBISKAL MOLOTOVA

Moskva, Rusija. — Ameriški poslanik Standley, ki je pred par dnevi opozoril, da Rusi svojega naroda ne obveščajo o prejemkih orožja iz Amerike, je včeraj bil v avdi-jenci pri zunanemu komisarju Molotovu. Poročilo omenja, da je Standley najbrže šel po-jasnit svoje stališče ruski vlad-i in da s tem ni imel name-na nikogar žaliti.

MALI OGLASNIK

BLIZU 62. IN BISHOP CESTE, je naprodaj 2 apartumenta zidana hiša, 5 sob v prvem nadstropju, gretje na furnace, na 2. nadstropju šest sob na ped. Zaprt porč, za 2 kare garaže. Cena samo \$6000 za hitro prodajo. MacAnkil Co., 3019 W. 63rd Str. Tel. Hemlock 7204. (3/16-17-18)

PRVA SEJA EKSEKUTIVE

SLOVENSKEGA AMERIŠKEGA NARODNEGA SVETA

vršča se dne 22. decembra 1942 na 1904 W. Cermak Road, Chicago, Illinois.

(Dalje)

Temu sledi splošna razprava omenjeno je, da se je n. pr. Ameriška Domovina počutila užaljeno, ker ni prejela za priobčitev zapisnika ene seje JPO-SS; nekateri drugi časopisi so se tudi smatrali za zapostavljene, ker so baje prejeli gradivo za priobčitev kasneje kot nekateri drugi časopisi. Vse to nikakor ni delalo volje za kooperacijo. Priporočano in zaključeno je, da se v bodoče vsem 13im časopisom in revijam pošlje gradivo za priobčitev ob istem času z navodilom, da se istega ne priobči pred določenim datumom.

Brat Zaitz govori glede glavnega dela, ki se ima izvršiti na tej seji in to je ustanovitev glavnega urada, načrt za financiranje poslovanja in podobne važne stvari v zvezi s našim delom.

Brat Zakrajšek predloži osnutek, kako se naj delo sveta organizira, in sicer:

1. Ustanovita naj se dve urada, administrativni in politični: administrativni urad na bi se nahajal v Chicagu, politični pa v Washingtonu.

2. Vsi glavni predsedniki enot in zvez naj bi apelirali na svoja društva, da ustanove podružnice SANSa. Člani teh podružnic naj prostovoljno prispevajo po 1c, ali več mesečno in skupno vsoto naj bi tajniki podružnic pošiljali v administrativni urad v Chicagu.

3. Ustanovi naj se "sosvet" ali pomožni politični odbor, katerega bi tvorili razni časnikarski eksperti, avtorji, politiki in drugi izvedenci, ki se razumejo na politiko in na naš problem in ki bi sodelovali in svetovali predsedniku in tajniku.

O načrtu se razvije splošna razprava.

Brat Kuhel ne dvomi o važnosti in potrebi dveh uradov,

zelo pa dvomi, da bi bilo mogoče vzdrževati dva urada, dokler nimamo finančnih sredstev za to. Za pričetek je potrebno odpreti administrativni ali upravniški urad, katerega že čaka delo. Politični urad v Washingtonu bi stal nad \$1500 mesečno, vključivši plače osebja in najemnine, kar pa sedanja blagajna sveta ne dopušča, dokler se ne ugotovi in izdela načrt za dohodke. Na kongresu nabrana vsota še ne bo zadostovala za tiskanje in razpošiljatev zapisnikov, kot smo prej zaključili. Urad v Washingtonu bo pač moral nekaj časa počakati.

Sestra Prisland soglasa s priporočilom, da bi se pobirali prispevki od članov naših enot in zvez. Obenem pa je mišljenja, da bi mogoče društva sama založila gotovo vsoto iz svojih blagajn, dokler ni prispevkov od članov. Plačati bo treba tudi stroške odbornikov tega sveta za potovanje itd., vsled česar so hitri prispevki nujno potrebni.

Brat Rogelj pojasni, da je gl. odbor Ameriške bratske zveze imel svojo sejo takoj po kongresu in zaključil plačati stroške svojega zastopnika v tem odboru toliko časa, dokler fond tega sveta ne bo toliko močan, da lahko krije take stroške. Upa in pričakuje, da bodo v tem še ostale organizacije sledile zaključku ABZ.

Brat Cainkar se strinja z Rogljem glede kritja stroškov zastopnikov bratskih organizacij, skrbi ga pa vprašanje, kako dobiti dohodke za kritje stroškov, ki jih predvideva Zakrajškov načrt. Proti ustroju načrta nima ugovora in smatra za važno in potrebno, da imamo v Washingtonu vedno osebo, ki se bi pobrigala za naše interese. Če pa financa to dopušča, je drugo vprašanje.

(Dalje)

NAROČITE IN ČITAJTE

lepi zanimivi slovenski družinski mesečnik

"NOVI SVET"

ki prinaša vsak mesec zanimivo in zbrano čtivo za ameriške Slovence.

Stane letno samo \$2.00. Za Kanado in vse ostalo inozemstvo \$3.00 letno.

Naročnino sprejemajo lokalni zastopniki, ali pa jo pošljite direktno na:

UPRAVA "NOVI SVET"
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

ODLIKOVAN, KER JE ŽE 200 JAPONCEV POSLAL NA DRUGI SVET

Polkovnik Randall pripelja odlikovanje marinarja Alberto Schmidu, ki je ubil več kakor 200 Japoncev. Vojak je vojni pohabljenec. Japonska granata ga je oslepela.

Hlapec Jan

Stijn Streuvels

Polje naokrog je bilo zapuščeno, zasvinjano s starim strniščem in ostanki listja in prerasl s svežim plevelom. V zraku je viselo nekaj zvezd, sicer pa je bilo nebo zastirto z velikimi, mračnimi oblaki. To je bil prvi večer v življenju, ko je bil Jan čisto sam; polnila ga je neskončna otožnost, iz katere se je zdelo, da ni nobenega izhoda. Teda se je nečesa domislil. Segel je z roko v žep, zamrmral nekaj med zobmi in odhitel proti vasi. Zdal mu je bilo jasno, da ni nihče nič vedel o njem in da je v svoji veliki zapuščenosti vsekakor vendar enkrat sam svoj gospod.

Ko je prišel do prve gostilne, je prislunil in ker ni čul nič hrusca, je vstopil. Pri mizi je v plapolajočem soju majhne luči izpil prvo, veliko čašo piva na dušek. Hladno krepilo je z zadovoljstvom zilil po grlu, postajal z vsakim požirkom bolj žejen in mikalo ga je, da bi užitek znova in znova in kar le moči hitro obnavljal.

Nato jo je mahnil v druge, tuje gostilne, sprejemali so ga prijazno in srečeval je smeječe se obraze. Z vsakim požirkom je bil živahnejši in bolj sproščen. Vroče ugodje ga je prevzelo, da je pozabil na vse skrbi. Brezskrbno je plačeval z denarjem, ki ga je imel v žepu, povabil gostilničarja in prihajajoče goste, ter začel glasno govoriti in pripovedovati, kdo je. Nazadnje so bili vsi navzoči dobri znanci, ki so se veselili svidenja po tolikih letih, dvigali čaše in trkali z njim. Zdal je končno imel vesel občutek, da se je res vrnil domov.

"Tovariši, kaj takega se ne primeri vsak dan! Praznujmo, dokler smo skupaj! Pijte vendar!" je razgrajal.

"Jan Vindeveughel, Jan Vindeveughel je tu!"

Dvignil je svojo čašo, se ozrl, ali ga vsi gledajo, in jo na dušek izpraznil.

Tako je umoril starega Jana, zmernega, razumnega, preprostega fanta, ki je zmeraj kazal tako resno, zaprto čud. Videl je prejšnjega Jana, kako stoji pred njim in opazuje novega Jana, ki je bil pijan in ki je javno uganjal neumnosti.

Sam je bil nevoljen nad svojo norostjo, a veseli razgrajal v njem je bil močnejši. "Alo, fantje, zagrabit življenje! Naj gre vse k vrugu! Nam se vsi lahko podričajo po grbi! Zivjo življenje! In dobro pivo zraven! Čez petdeset let ga bodo drugi sušili! Se čašo, mati krčmarica!"

Kakor junak je stal sredi gostilne. Vedel je sicer, da je roka vzela iz žepa novce in ga v zamahu vrgla na mizo, a ni mogel več jasno razložiti, ali je bil droban ali debel denar. Kar naprej je tipal, če je še kaj ostalo, če mu je še kaj zvenči v roki. V svojih nakresanih možganih je bil trdno prepričan: dokler zvenči, bo veselje trajalo. Ni vedel, kaj ga žene, in ni mislil na to, da bi nehal.

Sklonjen čez mizico, s kratko pipo v roki in s čepico postrani na betici so sedeli pivski bratci in prepevali.

"Nebo, nebo je naše, in pivo naj živi!
In ker nebo je naše, se lušno nam godi!"

Kmalu nato je začelo vse zlivati, drhteti in se ko ponorelo vrteti. Starega Jana ni

bilo več, umrl je. Jan ni iskal za njim; saj je bilo vendar zdaj vse izpremenjeno in živel je kar tjavendan. Prejšnji pojmi o svetlem in temnem, o delavnici ali o domači hiši so vse prevrtančili. Nič več ni vedel, kaj se godi okoli njega; njegova volja je docela zaspala. Jezik mu ni mogel izgovarjati besedi, ki jih je hotel povedati; noge so se mu opotekale; telo je iskalo povsod opor; z rokami je tipal po prostoru, ki se je nenahoma vrte. Temna zabrisanost ga je obdajala, ga vse tesneje obkrožala, dokler ga ni nazadnje zadušila in je omahnil v globoko pijanost.

Sredi trde noči se je prebudil z glavobolom in s strahovito žejo. Pred očmi mu je bilo črno in roke mu niso čutile drugega ko slamo. Preden je mogel premisliti, kje in kako takole leži, se je spet pogreznil v spavec. In na mah mu je bilo, kakor da je na domačiji kmeta Hosteja pri Juli in pri Rjavcu. Bil je gospodar in kmet, ki je ukazoval hlapcem, in gospodinja je tudi bila tam in Idaliya in Netja in druge hčere. A vse je bilo tako čudno, čisto bedasto, zakaj njegov oče, ki vendar ni prav nič spadal tja, je bil tudi zraven. Vendar se je zdelo, da je vse v redu, in vse je bilo tako jasno in razloženo, da se je čudil, zakaj mu je tako neprijetno in je kakor prisiljen sredi med njimi. Slišal je dekle Riko, kako poje kakor vedno tisto pesem z večnima dvema vrsticama:

"Moj ljubček zvesto ljubi me, veselo moje je srce!"

Pa je gledal dalje naokrog kakor bebec. Očeta si ni upal prositi za pojasnilo — saj so mu vendar dejali, da je mrtev in pokopan? — in od Laure je pričakoval, da ga bo prva nagovorila, zakaj ni prav vedel, ali je zalo dekle prav za prav njegova hči ali ne. Menil je, da čuti iz vedenja vseh, da so si edini v tem, da morajo natvesti nekaj nemogočega, da bi potem bušili v glasen krohrot, brž ko bi jim šel na limanice. Delali so se, ko da niso nič opazili, kako je čuden, on pa jih je natančno opazoval in se čul; njihovo spogledovanje je bilo preveč očitno, da bi ga mogli skrivati pred njim. Poskušal je iz njihovega pomežikovanja in iz kretenj spoznati laži, a se je le zmeraj bolj begal. Na mah se mu je zazdelo, da je gospodinja njegova mati in potem spet njegova žena, a sproti je pozabljal, kako mu pravita hčeri. Nato je spet bil s konji na polju in vse, kar je pravkar videl, je bilo daleč in skoraj zabrisano. In ko je ogledoval samega sebe, je v svojo veliko sramoto opazil, da stoji na polju brez hlač in da je vsem mimogredočim v zasmeh. Prevzel ga je grozen strah. Hotel je teči domov po obleko, a naj se je še tako trudil, noge se mu niso ganile z mesta in obstal je sredi njive.

Ko je odprl oči, je padala medla jutranja luč na njegove roke in na slamo. Oziral se je dalje okrog sebe, da bi se prepričal, kje je. Videl je odprt skedenj. Potem je zamišljeno sedel in razgledljal, kaj naj bi se bilo neki zgodilo. Ni izvedel prav dosti, a motni soj jutranjega somraka je s težo legal na njegovo dušo in najrajši bi bil zatulil, tako bednega se je čutil. (Dalje prih.)

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z globoko žalostjo in s potrjim srcem naznanjamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancom, da je nam premisljen ljubljani sin in brat

Victor Edward Bruner

(Mornariški letalec)

v nedeljo dne 21. februarja 1943 v vojaški bolnišnici v Minneapolis, Minnesota, kjer je služboval. Pokojnik je bil mornariški letalec, posnemalec isvidnih slik iz zraka in se je pri letanju ponesrečil in na to podlegel smrti.

Pokojnik je bil rojen 12. junija 1914 v Chicago, Ill., umrl je 21. febr. 1943 in pokopan pa je bil 25. febr. 1943 iz cerkve St. Mary Queen of Heaven v Cicero, Ill.

Ob tej priliki želimo prav prisrčno in iskreno zahvaliti vse naše drage sorodnike in prijatelje ter znance, za vse izraze sočutja v teh urah preiskunje, kakor tudi vse, ki so darovali za pokojnega cvetlice in vence, kakor tudi sv. maše za pokojnega, kakor tudi vse one, ki so prihajali v tako velikem številu kropiti pokojnega in moliti k rakvi, ko je ležal na mrtvaškem odru, kakor tudi vse, ki so se udeležili njegovega pogreba. Prav vsem prisrčna in iskrena zahvala!

Ti dragi ljubi sin in brat —
ki si položil življenje svoje —
za Domovino ljubljeno, v prizadevanju —
da ji pomagaa premagati sovražnike:
Spavaj v miru, spočij se v Bogu,
dokler se ne vidimo nad zvezdami,
kakor nam to sv. Križ govori.
V spominu našem zapisan vedno boš ostal —
da si dal življenje za Domovino svojo!
Spomin v naših srcih bo netil:
Ljubezen do Tebe sin brat —
ki nikoli med nami pozabljen ne bo!

Zalujoči ostali:

VALENTIN in FRANCES BRUNER, mati in oče;
VALENTIN, brat.

Cicero, Illinois, 12. marca 1943.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam
in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki... Posluje že 48. leto.
Članstvo: 38.000. Premoženje: \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštenu in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.
K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporna organizacije, potrdi se in pristopi takoj!

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Nasveto, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti kakorinske koli obsega. Sprejemamo velika dela kot gradnje večjih poslopij, kol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravilna-je hiš in drugih poslopij, dela, gradimo nove stavbe. Mi prevzemamo vse vrste. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Pokličite nas na telefon lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za zmerno nizko ceno.

Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu
3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Vse polno je razprav in mnenj o partizanih, ki "tam" strašijo ali dvigajo upe. Borci za svobodo, odporniki proti nasilju, podkupljenci oksiča, predstraža Rusije, komunisti, narodnjaki, banditi, tolpe, tatovi, roparji, ubijalci fajmoštrov, borilci za ekonomsko enakopravnost, borci za pravice izkoriščenih, predstraže proletariata in podlaga za bodočo pravilno uravnavo sveta, in vsa stvar na Balkanu je šele začetek. Vse polno sodb in razrazičnih sodb, kakršne mentalitete je pisec ali ugibalac. Neki nič ne pravijo, pa menijo, da je najbolje, če se počaka, da bodo razvitki pokazali pravo sliko in bo mogoče prav ocenjevati.

Ugibanj pa bo še dosti tudi naprej. Upi in bojazni. Upi se vzdubujajo, vsak je rad pri sladkih upih, bojazni se porajajo, vsak gleda bojazen z velikimi očmi.

Vsačega bo nekaj pri partizanstvu: svobode, politike, še diplomacije (Anglija-Rusija). Najmanj se upošteva element ljudske mentalitete, toraj dušeslovni element. Kadar pride do borb in ribarij, gleda vsak le na svojo stran. Moralni oziri omejljo, morda izginejo. Poštenjak postane tat, kadar vse krade.

Umrlji Jaklič je dobro pogodil v svojih pripovedih ljudsko razpoloženje. Če se kdo potrudil, da malo pogleda povest "Ognjeni jeziki", ki opisujejo, kako je bilo pred polomom, med in po polomu, se tudi za presojenje partizanstva lahko nekaj nauči. Vsi so seki ali hoje, vse kradlo, zakljike moke so prinašali, cele bohe špeha, ražnje mesa... Pa je bil kajžlar, kjer je vsega bolj manjkalo za živčje, pa možu ni zmanjkalo čuta za poštenost. Ni šel krast, ko je vse kradlo. Žena je gledala, ko so sosedje polnile kašče. Nekaj časa je gledala. Končno je premoglo tudi njo. Postavi se pred moža-poštenjaka. "Ali nič ne vidiš, kako si pomagajo, koliko že imajo spravljeneža živča in vsega? Ti pa tiščiš le doma, se ne upaš, se bojiš za poštenost, kakšen figa-mož si pa pravzaprav ti... " Ali razumete, kaj pomeni mentaliteta ljudskih mas, ko vse krade, vse ropa, in tako početje šenese, Politika, politika... Že, že... ampak vse ropa!

Govorov, Rokosovsky, Merčov, Vatutin, Čukov, Jeremenko, Malinovsky, Timočenko, Vasilevsky, Voronov... lepa ruska imena in imena ruskih generalov, ki zasenčijo razne nemške generale, dasi tudi ti niso od nič. "Kdor se nazadnje smeji, se smeji najdalje", pikre rečnica. Rusi imenujejo glavni stan "stavka". Tam ima Stalin besedo, ali sam, ali še drugi, ne vem, ena beseda pa je. Pri ruskih imenih moramo biti previdni, ako hočemo videti za imeni le slovanske Ruse, ker tudi imena Litvinov, Stalin, Kaganovič so lepa imena, pa niso imena

Rusov. Šmentana je ta Rusija celo pri imenih.

In mladi so ti generali, najstarejši ima le 45 let. Vidim nekaj životopisov. Večina so zagledali luč sveta v kmetijski hiši, se pridružili struji in postali, kar so. Kako je s slovanstvom, ako so za imeni tudi slovaški Rusi? To se utegne pokazati, če se ti generali proslavijo še z nadaljnjimi uspehi in končnim uspehom, da vržejo vse tudi slavne nemške generale iz Rusije. Ali nisi vsaj malo firbičen, kako bo?

Ko so nastale v Rusiji nove razmere, je bilo "vse glih po šestnajst." Novi red pač je zavladal. Tovariš vsak, vsi smo enaki. Vrlo lepo. Pa se je marsikaj pokazalo v teku časa, da nekaj ni šlo. Prostak ali "redov" je pretrekal tovariša po plečih, pa je bil ta tovariš-general! Ali ni to-lepo? Morda se komu počejo slinje. Te dni pa so vpeljali v ti zagonetni Rusiji znake (epolete), da razločujejo oficirja od redova, lajtnanta od maršala, dasi je menda še ostalo pri "tovarišu", kakor je pri nas pri "Siru". Tudi redovi so dobili znake, da na ulici spoznaš artilerista, infanterista, zrakoplovca, kavalerista itd. Izgleda skoroda, kakor bi se povrnil časi carjev.

Tudi redovi so se že prej prikazali. Pač ni šlo brez odlikovanj. Čioveška narava tudi v komunizmu. Novi red je prišel za junaške čine, red Orlova in Kaganova, dveh res ruskih junakov iz prejšnje dobe. Puzling. Ali se vzdubja Rusija? Morda si le prsmuknjen, ker si prenapet nacionallec. Vsaj mene pa srbi.

RAD BI SE SEZNANIL

s primerno ženo v svrhu ženitve. One, ki se zato zanimajo, naj se oglasijo na naslov: "Vdovec" c-o: "A. S.", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill. kateri bo sam osebno odgovoril na vsa pisma. (16-x-3)

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
Pleskarji in popravljači ometa in sten.
2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 169. K. S. K. J. CLEVELAND, (Collinwood) OHIO
Društvo zboraže vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7:30. Ako še niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišite dokler niste še prestari.

V društvu se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 60. leta. V mladinski oddelci na takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Predsednik John Pezdirc, 14904 Pepper Avenue.
Tajnik Louis Simentec, 799 East 155th Street,
Zdravniki: Dr. Skur, dr. Perme, dr. Stasny in dr. Opaškar.